

Villkor och begränsningar som gäller allmänt understöd

Allmänt

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar statsunderstöd genom budgetanslag. Ministeriet bereder understödsbesluten, övervakar användningen av understöden och bedömer effekterna av dem.

Allmänt understöd kan beviljas för mottagarens hela verksamhet eller för en viss del av den (s.k. riktat allmänt understöd).

I den verksamhet som statsunderstödet beviljas för ska understödmottagaren iaktta de villkor och begränsningar som nämns i statsunderstödsbeslutet. I Villkor och begränsningar har vi sammanställt de bestämmelser i lagen om statsunderstöd (688/2001) samt andra föreskrifter gällande användningen av stödet som är relevanta för dem som beviljas understöd.

Användning av understöd

Statsunderstöd får användas endast för ändamål som överensstämmer med statsunderstödsbeslutet.

I understödsbeslutet fastställs hur stor del av verksamhetens realiserade totalkostnader det allmänna understödet får täcka.

Statsunderstödet får endast användas för annat ändamål än som understöd för mottagarens verksamhet eller projekt om detta anges i beslutet om beviljande av statsunderstöd. I så fall ska statsunderstödsstagaren ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av dess användning och villkoren för dessa med den som genomför projektet. Minimikriterierna för avtalet framgår av undervisnings- och kulturministeriets avtalsmodell.

Statsunderstödet får användas endast under den tid som nämns i understödsbeslutet. Inkomster och utgifter som hänför sig till understödets användningsändamål ska ha realiserats under användningstiden och de ska vara bokförda för understödets användningstid.

Godtagbara kostnader

Som godtagbara kostnader anses sådana kostnader som är nödvändiga med tanke på den verksamhet som stöds och till beloppet är skäligen. Som godtagbara kostnader för varje år beaktas de kostnader som

enligt bokföringslagen (1336/1997) och bokföringsförordningen (1339/1997) samt enligt god bokföringssed ska antecknas som kostnader i bokslutet för den aktuella räkenskapsperioden.

Om understödet används för att anskaffa lösa anläggningstillgångar och anskaffningsutgifterna bokförs i balansräkningen, kan dock alla anskaffningsutgifter beaktas som godtagbara kostnader.

Som skäliga kostnader godkänner ministeriet löner eller arvoden som för varje löntagare utgör högst ett belopp som motsvarar en årslön på 80 000 euro jämte lagstadgade lönebikostnader. Lönen kan betalas ut som penninglön eller naturaförmån.

Som skäliga resekostnader godkänns de kostnader som realiserats i enligt statens resereglemente. Som skäliga representationskostnader godkänns sådana kostnader som är motiverade för att visa sedvanlig gästfrihet eller omtänksamhet. Kostnader som beror på penninggåvor eller presentkort som har ett penningvärde är inte godtagbara.

Ministeriet godkänner inte sådana kostnader som understödmottagaren i sin tur debiterar av en annan part. Som kostnad godkänns med andra ord den andel som understödstagaren faktiskt betalar.

Om verksamheten utöver det allmänna understöd som ministeriet beviljar också får annat offentligt allmänt understöd, får dessa inte sammanlagt överskrida det belopp som angetts som godtagbara kostnader. Med allmänt understöd som ministeriet beviljar får man inte heller täcka sådana kostnader för vilka understödmottagaren fått privat eller offentligt understöd som riktas till specifika samt funktionellt och tidsmässigt begränsade kostnader. Ett underskott för en specifik funktion anses dock vara en godtagbar kostnad.

I fråga om uthyrning av lokaler som finansieras med allmänt understöd i andra hand för allmännyttig verksamhet, beaktas dock endast underskott. Om en lokal som finansieras med allmänt understöd hyrs ut i andra hand och underhyresgästen bedriver affärsverksamhet i lokalen, får man dock inte ens täcka underskottet för uthyrningen i andra hand.

Mervärdesskatt godtas som omkostnad för vilken understöd beviljas endast om den kvarstår som slutlig kostnad för mottagaren av understödet. I fråga om understöd som beviljats kommuner godkänns endast de moms fria kostnaderna.

Kostnader som inte godkänns

Som godtagbara kostnader anses inte:

- avskrivningar
- kostnader för medelsanskaffning
- utgifter för affärs- och placeringsverksamhet

- reserver
- kalkylmässiga poster som inte baserar sig på redan realiserade kostnader
- låneamorteringar
- låneräntor
- avgifter för icke lagstadgade tilläggs pensioner
- ersättningar för uppsägning eller lönekostnader för uppsägningstid utan arbetskyldighet
- resultatbonusar
- rättegångskostnader
- ersättningar som domstolen dömt understöds mottagaren att betala
- avgifter av straffnatur, såsom böter eller dröjsmålsräntor
- Återbetalning av understöd, återkravsfordringar eller kreditförluster på grund av vidare fördelat understöd

Om understödstagaren är verksam i lokaler som denne eller dennes parallellorganisation äger, godkänns som kostnader för lokal endast det skötselvederlag som ska betalas för lokalen samt drifts- och underhållskostnader, om de inte redan ingår i nämnda skötselvederlag. Kostnaderna för reparations- och finansieringsvederlag kan inte täckas med det allmänna understödet.

Ändring av ändamålet och användningstiden samt villkoren

Undervisnings- och kulturministeriet kan på ansökan av understöds mottagaren av en välgrundad anledning ändra understödets ändamål och användningstid samt villkor. En ansökan om ändring ska göras senast 30 dygn innan understödets användningstid tar slut. Av ansökan ska framgå understöds beslutets diarienummer.

Understödstagarens skyldigheter

Information

Mottagaren av statsunderstöd ska ge ministeriet korrekta och tillräckliga uppgifter för att det ska kunna övervaka att villkoren i statsunderstöds beslutet iakttas.

Statsunderstödstagaren ska utan dröjsmål underrätta ministeriet om en ändring som påverkar uppnåendet av ändamålet med understödet eller om någon annan ändring som inverkar på användningen av understödet eller andra villkor och begränsningar som ställs på det. Utöver vad som anförs ovan ska understödstagaren utan dröjsmål underrätta ministeriet om väsentliga förändringar som gäller kvaliteten, omfattningen av eller finansieringen av den understödda verksamheten.

Mottagaren ska bedöma ändringarna i de uppgifter som angetts i ansökan om understöd och som ligger till grund för beslutet om statsunderstöd.

Jämställdhet och likabehandling

Mottagaren ska i sin verksamhet främja jämställdhet och likabehandling samt iaktta de skyldigheter som åläggs arbetsgivaren i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män 609/1986 och i lagen om likabehandling (1325/2014).

Tillgänglighet

Mottagaren av understöd ska utreda och i sin verksamhet beakta sin eventuella skyldighet att iaktta lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (lagen om tillhandahållande av digitala tjänster 306/2019). Utöver myndigheterna gäller den också sådana statsunderstödmottagare som uppfyller kännetecknen för ett offentligt organ enligt 2 § i denna lag.

En offentligt inrättning ska försäkra sig om att dess digitala tjänster motsvarar de krav på tillgänglighet som föreskrivs i lagen.

Konkurrensutsättning enligt upphandlingslagen

Mottagaren av understöd ska utreda och i sin verksamhet beakta sin eventuella skyldighet att iaktta upphandlingslagstiftningen (lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016). Upphandlande enheter är utöver statens, kommunernas och församlingarnas myndigheter, bl.a. sådana statsunderstödmottagare som uppfyller kännetecknen för ett offentligt organ enligt 5 § i upphandlingslagen. Ett offentligt organ är skyldigt att konkurransutsätta sin upphandling och då följa förfarandena enligt upphandlingslagen.

Med upphandling avses bland annat köp av varor och tjänster, hyra och därmed jämförbar verksamhet samt utläggning på entreprenad mot ekonomiskt vederlag. En upphandling är inte till exempel att

- utföra något som eget arbete,
- anställa någon
- förvärva eller hyra mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom.

Små anskaffningar

Även om upphandlingen inte omfattas av tillämpningsområdet för lagen om offentlig upphandling, så förutsätter undervisnings- och kulturministeriet att stödmottagaren ber om anbud av mer än en varu- eller serviceleverantör för varje upphandling som är värd minst 20 000 euro (+ moms.).

De handlingar som gäller konkurrensutsättningen av sådana mindre anskaffningar ska förvaras som en del av förvaltnings- och bokföringsmaterialet, och de ska på begäran sändas till undervisnings- och kulturministeriet.

Om understödstagaren själv producerar en tjänst eller vara som mottagaren behöver, beaktas som godtagbara kostnader endast de verkliga produktionskostnaderna för tjänsten eller varan.

Skyldighet att iaktta EU:s sanktionsförordningar (restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus)

Understödstagaren ska säkerställa att understöd som ministeriet har beviljat inte används till att göra anskaffningar från aktörer eller till att direkt eller indirekt stödja personer eller sammanslutningar som anges i FN:s säkerhetsråds konsoliderade sanktionsförteckning eller i EU:s sanktionsförordningar (sådana de lyder efter de senaste ändringarna). EU:s förordningar är till alla delar förpliktande och direkt tillämplig rätt i alla EU:s medlemsstater utan separata beslut.

De beslut som Europeiska unionens råd har fattat om sanktioner är dessutom bindande för de upphandlande enheter som avses i upphandlingslagen och direkt tillämpliga. Varje understödstagare ansvarar i sina egna upphandlingar för att utreda vilka konsekvenser EU:s sanktioner har för upphandlingen. Vid bedömningen av sanktionernas konsekvenser måste vid behov företags ägarförhållanden och bestämmande inflytande i företag fastställas.

Understödstagaren ska omedelbart underrätta ministeriet, om understödsmedel har använts i strid med sanktionerna.

Ordnande av arbetstidsredovisning

Understödmottagaren ska sörja för adekvat arbetstidsredovisning, om det är nödvändigt för att det på ett tillförlitligt sätt ska gå att bekräfta lönekostnaderna för den verksamhet som får understöd.

Arbetstidsredovisning ska ordnas t.ex. om en anställd, utöver i den verksamhet för vilken det allmänna understödet har beviljats, också arbetar med ett annat understödsobjekt eller i verksamhet för vilken det allmänna understödet inte får användas.

Försäkring

Understödmottagaren ska försäkra egendom som förvärvats med statsunderstödet på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt.

Bokföring, revision och granskning av verksamheten

Understödmottagaren ska ordna bokföringen på det sätt som föreskrivs i bokföringslagen. Bokföringen ska ordnas så att det med hjälp av den är möjligt att tillförlitligt kontrollera hur understödet används. Om allmänt understöd har beviljats för en del av verksamheten, ska utfallet för inkomsterna och utgifterna i verksamheten kontrolleras på ett separat kostnadsställe i bokföringen. Understödmottagaren ska ordna

revision eller verksamhetsgranskning ifall det bestämts i bokföringslagen (1141/2015) eller i någon annan lag.

Redovisning för hur understödet har använts

Redovisningen ska lämnas till undervisnings- och kulturministeriet inom den tidsfrist som anges i beslutet om beviljande av understöd.

Till redovisningen för understödet ska fogas

- verksamhetsberättelse eller en motsvarande annan utredning om verksamheten
- undertecknat bokslut
- kontospecifik resultaträkning
- kostnadsställesrapport över faktiska inkomster och utgifter i den verksamhet som understödet gäller, när det är fråga om ett riktat allmänt understöd
- koncernbokslut samt koncernens verksamhetsberättelse (om en sådan utarbetas frivilligt eller på grund av förpliktelser i lagen)
- en undertecknad revisionsberättelse (och/eller verksamhetsberättelse) samt revisorns (och/eller verksamhetsgranskarens) promemoria, om en sådan har uppgjorts
- revisorns rapport över användningen av understödet, om understödet ensamt eller tillsammans med andra understöd från undervisnings- och kulturministeriet uppgår till minst 500 000 euro. Revisorns rapport utarbetas enligt mallen och anvisningarna som beretts vid undervisnings- och kulturministeriet.

På begäran ska understödsmyndigheten också lämna in andra utredningar som behövs för övervakning av att villkoren i statsunderstödsbeslutet har följts.

Återbetalning av understöd

Statsunderstödsstagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett statsunderstöd eller en del av det som denne fått på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Statsunderstödsstagaren ska också betala tillbaka statsunderstödet eller en del av det, om det inte kan användas på det sätt som förutsätts i statsunderstödsbeslutet, eller om en del av understödet har sparats. Om det belopp som ska återbetalas är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Bestämmelser om dessa finns i 21 och 22 § i statsunderstödslagen.

Ränta som ska erläggas på belopp som återbetalas eller återkrävs och befrielse från räntebetalningsskyldigheten

På det belopp som återbetalas eller återkrävs ska stödtagaren från och med betalningsdagen betala årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) utökad med tre procentenheter, om återbetalningen av understödet eller en del av det beror på att statsunderstödet erhållits på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund, eller om det inte kan användas på det sätt som förutsätts i statsunderstödsbeslutet.

Befrielse från räntebetalningsskyldigheten gäller i en situation där understöd som beviljats sökanden har

sparats och understödet eller en del av det återbetalas på eget initiativ och utan dröjsmål. Befrielse från räntebetalningsskyldigheten förutsätter att återbetalningen har skett senast på förfallodagen för redovisningen.

Om det återkrävda beloppet inte betalas senast på den förfallodag som satts ut av statsbidragsmyndigheten, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

I samband med återbetalningen ska beslutets diarienummer anges. Därtill ska räntan och det återbetalda understödets andel av summan specificeras i meddelandefältet på bankgirot.

Det stöd som ska återbetalas ska betalas till något av undervisnings- och kulturministeriets konton:

Nordea Bank Abp:
IBAN FI0616603000101306
BIC NDEAFIHH

Danske Bank A/S, filial i Finland
IBAN FI9180001700008031
BIC DABAFIHH

Rätt att utföra granskningar

Ministeriet har rätt att i samband med utbetalningen av statsunderstöd och övervakningen av användningen av det utföra behövliga granskningar som gäller statsunderstödstagarens ekonomi och verksamhet.

Om statsunderstödet har beviljats för att användas för ett projekt eller en verksamhet som genomförs av någon annan än stödtagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet, har ministeriet rätt att vid behov granska ekonomin och verksamheten hos den instans som bedriver verksamheten eller projektet enligt statsunderstödsbeslutet.

Stödtagaren ska utan ersättning ge den tjänsteman och/eller revisor som utför granskningen alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen samt även i övrigt bistå vid granskningen.